

BURSA MUSTAFAKEMALPAŞA'DA KÖMÜR OCAĞINDA GRIZU PATLAMASI 19 CAN ALDI

Bursa'nın Mustafakemalpaşa İlçesine 30 kilometre uzaklıktaki Alpagut Köyü yakınında bulunan Bükköy Trzm. Tic. A.Ş. Firmasına ait İR:1681 ruhsatlı kömür ocağında, 10 Aralık 2009 tarihinde saat 19.35 sıralarında 32 işçinin çalıştığı vardiyada şiddetli bir patlama meydana gelmiştir.

Yaklaşık 300 metre derinlikteki patlamanın ardından oluşan göçükte 19 maden emekçisi hayatını kaybetmiştir.

Oda Başkanımız Mehmet TORUN, Yönetim Kurulu Üyemiz Cemalettin SAĞTEKİN, Zonguldak Şube Başkanımız Erdoğan KAYMAKÇI, Zonguldak Şube Yönetim Kurulu Üyeleri Hüsnü MEYDAN ve Levent USMAN, İstanbul Şubemizden Baran EROĞLU, Bursa İl Temsilcimiz Kadir Atlıhan ÖGE ve Odamızın uzman ekibi olay yerine ulaşmıştır.

Hayatını kaybeden işçilerin kimlikleri

Şenol Kurt, Ali Kazan, İzzet Kuşoğlu, Murat Aydın, Emir Ali Turhan, Murat Hanay, Mehmet Banbal, Seyit Ali Akduman, Mehmet Kuşoğlu, Yusuf Karaca, Erol Boran, Yunis Arçık, Ramazan Baştepe, Ertuğrul Demiray, Yahya Arabozan, Erol İkiz, Muammer Aktaş, Ahmet Çetin, Mehmet Çetin.

Hayatlarını kaybeden işçilerimizin yakınlarına ve camiamıza başsağlığı diliyoruz.

Madencilik sektörü, doğası gereği özellik arz eden ve bu nedenle bilgi, deneyim, uzmanlık ve sürekli denetim gerektiren dünyanın en zor ve riskli iş koludur. Maden kazaları incelendiğinde olayın; teknik, sosyal, ekonomik, eğitim,

planlama ve denetim sorunları gibi pek çok nedeni olduğu görülmektedir.

Türkiye iş kazalarında dünyada üçüncü, Avrupa'da birinci sırada yer almaktadır. Özel maden işletmelerinde, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri genellikle maliyet unsuru olarak görülmektedir. Maden kazaları son yıllarda belirgin olarak artmaktadır. Odamız kayıtlarına göre, 2008 yılında 43 maden çalışanı iş kazası sonucu yaşamını yitirmişken, 2009 yılında bu sayı 92'ye çıkmıştır. Ancak bu sayının daha yüksek olduğu tahmin edilmekte ve hayatını kaybedenler içerisinde maden mühendisi meslektaşlarımız da bulunmaktadır. Özellikle yeraltı kömür madenciliği, işçi sayısı başına düşen kaza ve ölüm sıralamasında bütün sektörlerin başında yer almaktadır. Bu nedenle, madencilik sektörü daha yakından izlenmeli, değerlendirilmeli ve kaza önleme çalışmalarına daha fazla ağırlık verilmelidir. Odamızın her

zaman dile getirdiği gibi meydana gelen bu "kazalar kader değildir". Bu acı olaylar eğer gerekli önlemler alınmaz ise periyodik olarak devam edecektir.

Kazayla ilgili olarak yürütülen incelemeler sonucunda aşağıdaki tespitler yapılmıştır:

✓ Kazanın meydana geldiği ocakta kömür üretimi yeraltı işletme yöntemiyle gerçekleştirilmektedir. "3 vardiya" üretim yapılan ayakta 169 kişi çalışmaktadır. Kazanın olduğu vardiyada 32 işçi görev yapmaktadır.

✓ Ocağa, 220 metre uzunluğundaki desandre (eğimli galeri/yol) ile inilmekte olup kömür içinde sürülen taban yolları ile madencilikte "ayak" olarak isimlendirilen, kömür üretim alanlarına ulaşılmaktadır.

✓ Kömür damarının kalınlığı 9-12 metre arasında değişmekte olup, damar eğimi 20 derece civarındadır.

✓ Ocağın havalandırılması, ana vantilatör ve tali pervanelerle gerçekleştirilmektedir.

✓ Üretim yapılırken sert kömür damarında patlayıcı madde kullanılarak gevşetme yapılmaktadır.

✓ Ocakta her vardiyada bulunması gereken maden mühendisi sayısı yeterli değildir.

✓ Çalışan işçiler çevre köylerden sağlanmakta olup sendikalı değildir. Genellikle eğitim seviyeleri düşük olup, düşük ücretlerle çalışmaktadırlar.

✓ Kaza, 16-24 vardiyasında ayakta kömür üretimi yapılması esnasında ortamda bulunan grizunun (metan gazı+hava karışımı) patlamasıyla meydana gelmiştir. Grizunun patlaması ile oluşan yüksek sıcaklık ve karbon monoksit (CO) gazı çalışan işçilerin yanmalarına ve zehirlenmelerine yol açarak ölümlerine neden olmuştur.

✓ Grizu patlamasının şiddetiyle göçükler meydana gelmiş ve işçiler göçük altında kalmıştır.

✓ Yetkililerce olayın/kazanın nedenlerini belirlemek üzere bilirkişiler atanmış ve incelemeler başlatılmıştır. Ancak ilk tespitlerden olayın, çalışma ortamında belirli bir oranın üzerinde bulunmaması gereken metan gazının, bir ısı kaynağıyla tetiklendiği ve grizunun patladığı anlaşılmaktadır.

✓ Ana desandre bitiminde 3,0 m genişliğinde ahşap trapez bağ ile tahkimat yapıldığı, 2000 m³/h kapasiteli 11 Kw'lık vantilatör ile havalandırma yapıldığı, kaza sonrası kurtarma işlemlerinde ciddi organizasyon ve koordinasyon yetersizliği bulunduğu kurtarma ekibi tarafından gözlenmiştir.

✓ Ana desandre ve onu takip eden galerilerde aydınlatma yapıldığı, elektrik motor ve araçların anti grizulu olmadığı,

✓ Nefesliklerin birbiriyle bağlantılı olmadığı,

✓ Hava girişinin üretim panolarını dolayarak ana nefeslikten çıkacağı belirtilmesine rağmen kısa devre yaparak çıkış yaptığı,

✓ Üretim panoları havalandırmasının cebri olarak yapıldığı,

✓ Nakliyede kullanılan elektrik motorları dışında motor ve cihazların anti grizulu olmadığı,

✓ Hayatını kaybeden vardiya çavuşu ve barutçunun üzerinde hiçbir gaz ölçüm cihazının çıkmadığı

✓ Kazada hayatını kaybedenlerin üzerinde acil kaçış amaçlı kullanabilecek

leri ferdi kurtarıcı (filtreli ferdi kurtarıcı veya oksijen ferdi kurtarıcı) bulunmadığı,

✓ Ocakta meydana gelebilecek patlama ve yangınlar sonucu mahsur kalan işçilere ulaşabilmek için kurtarıcıların kuşanacağı solunum cihazı olmadığı ve tahlisiye istasyonunun bulunmadığı,

✓ Ocakta atım yapıldığı, barutçunun üzerinde yakınında manyeto bulunmadığı,

tespit edilmiştir.

ÖLÜMLÜ KAZA İSTATİSTİKLERİ

2008 YILI

NO	KAZA TARİHİ	KAZA YERİ	KAZA NEDENİ	KİŞİ SAYISI
1	07.01.2008	ZONGULDAK- TTK	ŞLAM PATLAMASI	1
2	07.01.2008	ZONGULDAK- TTK	GÖÇÜK	1
3	16.01.2008	BALIKESİR-DURSUNBEY	GÖÇÜK	2
4	06.02.2008	MANİSA-SOMA	GÖÇÜK	1
5	04.03.2008	ZONGULDAK-KİLİMLİ	GÖÇÜK	1
6	19.04.2008	KASTAMONU	GÖÇÜK	2
7	02.05.2008	ESKİŞEHİR-MİHALÇIK	ELEKTRİK ÇARPMASI	1
8	06.05.2008	ALANYA-DEMİRTAŞ	MERMER-BLOK DÜŞMESİ	1
9	06.05.2008	ANTALYA-ALANYA	GÖÇÜK (MERMER)	1
10	14.05.2008	SİVAS	MER. KESME MAK. TEL KOPMASI	1
11	21.05.2008	KONYA-ÇUMRA	DİNAMİT PATLATILMASI	1
12	23.05.2008	KIRŞEHİR-AKÇAKENT	GÖÇÜK	1
13	28.05.2008	KÜTAHYA-GEDİZ	GÖÇÜK	1
14	10.06.2008	BURSA-ORHANELİ	TERMİK SANTRAL ÖĞÜTME MAK. SIKIŞMA	1
15	16.06.2008	K.MARAŞ-EKİNÖZÜ	PATLAMA	3
16	17.06.2008	ZONGULDAK	GÖÇÜK	1
17	17.06.2008	KÜTAHYA-ALTINTAŞ	GÖÇÜK (MERMER)	1
18	20.06.2008	ZONGULDAK	GÖÇÜK	1
19	28.06.2008	KARABÜK	VİNÇ HALATININ KOPMASI	1
20	01.07.2008	YOZGAT	GÖÇÜK (MERMER)	1
21	01.07.2008	ZONGULDAK	KARBONMONOKSİT ZEHİRLENMESİ	2
22	09.07.2008	AYDIN-BALTAKÖY	GÖÇÜK	1
23	09.07.2008	ZONGULDAK-KOZLU	GÖÇÜK	1
24	17.08.2008	ELAZIĞ-ALACAKAYA	GÖÇÜK	1
25	26.08.2008	ZONGULDAK-GELİK	GÖÇÜK	1
26	01.09.2008	ESKİŞEHİR-MİHALÇIK	DİNAMİT PATLATILMASI	1
27	01.09.2008	DENİZLİ-GÜMÜŞLER	GÖÇÜK (MERMER)	1
28	01.09.2008	DENİZLİ-ACIPAYAM	YÜKSEKTEN DÜŞME (MERMER)	1

29	22.09.2008	UŞAK MERKEZ	DİNAMİT PATLATILMASI	1
30	08.10.2008	ZONGULDAK GELİK	GÖÇÜK	1
31	09.10.2008	KAYSERİ YAHYALI	GÖÇÜK	1
32	02.11.2008	MUĞLA	MERMER	1
33	10.11.2008	BURSA-ORHANELİ	MERMER BLOK DÜŞMESİ	1
34	15.11.2008	ZONGULDAK- TTK	GÖÇÜK	1
35	21.11.2008	ZONGULDAK-KOZLU	VAGON ÇARPMASI	1
36	26.11.2008	MERSİN-ERDEMLİ	GÖÇÜK	1
37	04.12.2008	KARAMAN-ERMENEK	GÖÇÜK	1
38	17.12.2008	KÜTAHYA GEDİZ GÖKLER	GÖÇÜK	1
			TOPLAM	43

2009 YILI

NO	KAZA TARİHİ	KAZA YERİ	KAZA NEDENİ	KİŞİ SAYISI
1	09.01.2009	BALIKESİR-KEPSUT	GÖÇÜK	1
2	11.01.2009	ZONGULDAK	KARBONDİOKSİT SONUCU BOĞULMA	2
3	14.01.2009	BİLECİK-MERKEZ	MERMER BLOK DÜŞMESİ	1
4	15.01.2009	KARAMAN-ERMENEK	GÖÇÜK	1
5	16.01.2009	TEKİRDAĞ-KIRIKKAVAKLAR	GÖÇÜK	1
6	19.01.2009	ANTALYA/ELMALI	MERMER BLOK DÜŞMESİ	1
7	21.01.2009	ZONGULDAK-KİLİMLİ	GÖÇÜK	1
8	21.01.2009	ŞIRNAK-BALVEREN BELDESİ	GÖÇÜK	1
9	22.01.2009	TEKİRDAĞ-KARADENİZ MAH.	VAGON ÇARPMASI	1
10	05.02.2009	ANTALYA/ELMALI	KAPAK DÜŞMESİ (SAYALAMA)	1
11	06.02.2009	KAYSERİ-YAHYALI	GÖÇÜK	1
12	10.02.2009	ZONGULDAK-KARADON	GÖÇÜK	2
13	13.02.2009	ANTALYA/DÖŞEMEALTI	TAŞOCAĞI - GÖÇÜK	2
14	16.02.2009	KASTAMONU-CİDE	GÖÇÜK	1
15	05.03.2009	DURSUNBEY-BALIKESİR	GRİZU (İŞTİAL)	2
16	23.03.2009	ELBİSTAN - TERMİK SANTRAL	YÜKSEKTEN DÜŞME	2
17	25.03.2009	SOMA - MANİSA	GÖÇÜK	1
18	27.03.2009	ELAZIĞ-ALACAKAYA	GÖÇÜK (KROM)	2
19	02.04.2009	ERMENEK - KARAMAN	GÖÇÜK	1
20	15.04.2009	ZONGULDAK	GÖÇÜK	1
21	10.05.2009	ŞIRNAK	ASANSÖR HALAT KOPMASI- YÜKSEKTEN DÜŞME	1
22	17.05.2009	ŞIRNAK	PATLAMA	1
23	27.05.2009	BEYPAZARI	İSKELE ÇÖKMESİ-YÜKSEKTEN DÜŞME	1

24	27.05.2009	TAVŞANLI	DİREK DÜŞMESİ SONUCU	1
25	03.06.2009	ZONGULDAK-GELİK	GÖÇÜK	1
26	18.06.2009	AFŞİN ELBİSTAN LİNYİTLERİ	TAŞIMA SERVİSİ KAZASI	2
27	21.06.2009	ZONGULDAK	GAZ ZEHİRLENMESİ (CO)	1
28	01.07.2009	YOZGAT-BOĞAZLIYAN	GÖÇÜK	1
29	02.07.2009	SOMA - MANİSA	MAKİNA DEVRİLMESİ	1
30	02.07.2009	ZONGULDAK	ELEKTRİK ÇARPMASI	1
31	04.07.2009	ELAZIĞ-ALACAKAYA	GÖÇÜK	2
32	14.07.2009	ELAZIĞ-ALACAKAYA	SIKIŞMA (VAGONLA DUVAR ARASINA)	1
33	21.07.2009	PINARBAŞI-B.POTUKLU KÖYÜ	ASANSÖR SIKIŞMASI	1
34	29.07.2009	ZONGULDAK	GÖÇÜK	1
35	01.08.2009	ZONGULDAK-KOZLU	MOTOR PARÇASI ÇARPMASI	1
36	26.08.2009	BERGAMA	SONDAJ MAK. PARÇA KOPMASI	1
37	05.09.2009	EDİRNE-KEŞAN	SIKIŞMA (VAGONLA DUVAR ARASINA)	1
38	10.09.2009	ZONGULDAK-KİLİMLİ	GÖÇÜK	2
39	10.09.2009	ZONGULDAK-GELİK	VİNÇ HALATINA	1
40	16.09.2009	GİRESUN-ŞEBİNKARAHİSAR	SİLODAN MALZEME AKMASI	1
41	22.09.2009	KAYSERİ-YAHYALI	BLOK DÜŞMESİ	1
42	22.09.2009	UŞAK	PATLATMA	1
43	06.10.2009	SOMA - MANİSA	PATLATMA	2
44	07.10.2009	MUĞLA-KAVAKLIDERE	TEL KESMESİ	1
45	10.10.2009	MALKARA-TEKİRDAĞ	YÜKSEK GERİLİM	1
46	14.10.2009	ELAZIĞ-ALACAKAYA	SIKIŞMA	1
47	15.10.2009	MALKARA-TEKİRDAĞ	BACA GÖÇÜĞÜ	1
48	22.10.2009	İSKİLİP-ÇORUM	GAZ ZEHİRLENMESİ	1
49	22.10.2009	KAYSERİ	MAKİNA DEVRİLMESİ	1
50	26.10.2009	SOMA - MANİSA	KAMYONUN SİLOYA ÇARPMASI	1
51	02.11.2009	TOSYA - KASTAMONU	GAZ ZEHİRLENMESİ	1
52	04.11.2009	SOMA - MANİSA	GÖÇÜK	1
53	05.11.2009	ÇAYIRHAN - ANKARA	NAKİL VAGONETİNDE SIKIŞMA	1
54	06.11.2009	ZONGULDAK	VAGON ÇARPMASI	1
55	20.11.2009	UZUNKÖPRÜ	GÖÇÜK	1
56	08.12.2009	ZONGULDAK	VAGON SIKIŞMASI	1
57	10.12.2009	BURSA-M.KEMALPAŞA	GÖÇÜK	19
58	11.12.2009	AYDIN-ÇİNE	MALZEME ALTINDA EZİLME	1
59	18.12.2009	KİLİS-MUSABEYLİ	DİNAMİT PATLATMASI	3
60	24.12.2009	ESKİŞEHİR-MİHALIÇCIK	GÖÇÜK	1
61	28.12.2009	EDİRNE-KEŞAN	GAZ ZEHİRLENMESİ	1
62	30.12.2009	TEKİRDAĞ-MALKARA	GÖÇÜK	1
			TOPLAM	92